Стислий письмовий контрольний переказ тексту художнього стилю із творчим завданням

Епіграф:
Поразка – це наука.
Ніяка перемога так не вчить.
Ліна Костенко

1. **Інтерактивна вправа «Незакінчене речення».**

— Мені відомі такі стилі мовлення, як...

— Визначають такі типи мовлення, як...

— Провідним завданням художнього стилю є …

— Художній стиль характеризується такими ознаками...

2. **Підготовка до роботи над контрольним переказом.**
   Скласти сенкан «Перемога» або «Поразка».
3. **Читання тексту вчителем**

Поразка чи перемога?

Чи може листок, який падає з дерева взимку, почувати, що він зазнав поразки від холоду?

Якби листок запитав про це дерево, воно відповіло б йому: «Таким є цикл життя. Хоч ти й думаєш, що помер, але насправді ти існуєш і далі в мені. Завдяки тобі я зберігаю життя, бо маю можливість дихати. Завдяки тобі я відчуваю що мене люблять, бо маю змогу подарувати затінок стомленому подорожньому».

Чи може чоловік, який протягом багатьох років готувався зійти на найвищу у світі гору, почувати, що він зазнав поразки, коли він наближається до цієї гори й бачить, що на ній вирує буря? Чоловік каже горі: « Ти не любиш мене тепер, але погода зміниться й одного дня я зможу зійти на твою вершину. А поки що чекай на мене, бо я прийду».

Чи може юнак, який зазнав невдачі у своєму першому коханні, стверджувати, що кохання не існує? Такий юнак каже самому собі: «Я ще зустріну дівчину, спроможну зрозуміти мої почуття. І я буду щасливим до кінця своїх днів».

У циклі природи не існують ані перемога, ані поразка: існує рух.

Зима бореться за своє існування, але в остаточному підсумку мусить прийняти перемогу весни, яка дарує квіти й веселощі.

Літо прагне розтягти свої гарячі дні назавжди, бо воно переконане, що спека дарує користь землі. Але зрештою погоджується на прихід осені, яка дозволить землі відпочити.

Газель їсть траву й дозволяє, щоб лев її зжер. Тут йдеться не про те, хто сильніший, а про те, в який спосіб Бог впорядкує цикл смерті й воскресіння.

І в цьому циклі немає ані переможців, ані тих, хто програв,є тільки етапи, які необхідно пройти. Коли серце людського створіння це розуміє, воно стає вільним. Воно приймає без протестів важкі моменти життя й не дає себе одурити хвилинами слави.

Обидва етапи проминуть. Один прийде на зміну іншому. І цикл триватиме, поки ми звільнимося від тіла й зустрінемося з Божественною Енергією.

Програш битви чи втрата всього, чим, на вашу думку, ми володіємо, дає нам хвилини смутку. Та коли вони минають, ми відкриваємо в собі силу, яка існує в кожному з нас, силу, що нас дивує й підвищує повагу до себе.

Ми дивимося навкруг себе й кажемо собі: «Я вижив». І ці слова дарують нам радість. Лише ті, хто не здогадується про свою силу в собі, кажуть: «Я програв». І їх опановує смуток. Інші, навіть страждаючи від поразки й принижені тим, що розповідають про них переможці, дозволяють собі пролити кілька сліз, але ніколи не відчувають жалю до себе. Вони знають тільки те, що їхня боротьба урвалася, й у цю мить вони перебувають у невигідному становищі.

Колишня поразка зобов'язує їх перемогти тепер, адже вони не хочуть витерпіти той самий біль.

І якщо перемога не прийде цього разу, то вона прийде наступного. А якщо не прийде наступного, то прийде згодом. Найгірше – впасти і залишитися притиснутим до землі.

Лише той, хто справді зазнав поразки, відмовляється від подальшої боротьби. Усі інші здобувають перемогу.

(За твором Пауло Коельйо «Рукопис, знайдений в Аккрі»)

4. **Словникова робота**

Потенціал — це можливості, наявні сили; засоби, що можуть бути використані.

Цикл - завершена послідовність функціонування матеріально-технічних компонентів об'єкта (явища) в просторі та часі.

Поразка - розгром противника, невдача, неуспіх, фіаско, програш у чому-небудь.

Перемога – ЗВИТЯ́ГА поет., ВІКТОРІЯ уроч., заст., ПОБІ́ДА поет. заст.; ТРІУ́МФ, ТОРЖЕСТВО́ уроч.

5. **Самостійне складання учнями плану**

Орієнтовний план

1. Циклічність життя:

а) листок, відірваний від дерева;

б) чоловік, що не підкорив вершину;

в) юнак, що не відчув взаємності в коханні;

г) рух у природі.

2. Слабкість і сила людини.

3. Колишня поразка зобов'язує до наступної перемоги.

6. Оголошення творчого завдання.

— Продовжте переказ роздумами про те, що, на вашу думку, є кращим стимулом для досягнення мети: поразка чи перемога? Наведіть переконливі аргументи та докази .

7. **Повторне читання вчителем тексту.**
8. **Написання стислого переказу. Самостійна письмова робота на чернетках. Редагування написанного**
9. **Підсумки. Рефлексія.**
10. **Домашнє завдання та інструктаж до його виконання.**

Переписати роботу на подвійні аркуші